

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ПРЕЗУМПЦІЇ ПРАВОТИ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО В УКРАЇНСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО

У статті висвітлюються окремі аспекти поняття «презумпція правоти», з'ясовується доцільність, необхідність і умови закріплення на законодавчому рівні принципу презумпції правоти поліцейського, досліджуються переваги і недоліки такого принципу.

Ключові слова: презумпція, поліцейський, принцип.

Постановка проблеми. Із моменту запровадження поліцейської реформи в Україні тривають плідні дискусії стосовно покращення методів діяльності поліцейських органів. Попри чималу кількість позитивних моментів, реформа поліції містить суттєву кількість недоліків, серед яких непрофесіоналізм поліцейських, їхня корумпованість, упередженість при прийнятті рішень, почуття безкарності, слабкий контакт із населенням тощо. Зазначені проблеми знаходять своє відображення у рівні довіри населення України до органів поліції. Так, у 2015 році рівень довіри населення до нової поліції сягав близько 40 % [1], на середину 2018 року цей показник знизився до 35,2 % [2]. Наявна статистика свідчить про те, що наразі існує нормативно-правове забезпечення і методи поліцейської діяльності потребують вдосконалення і пильної уваги з боку законодавця. З огляду на викладене, доречним вбачається розглянути можливість запровадження у діяльність органів поліції принципу презумпції правомірності.

Мета дослідження. Виходячи із аналізу чинного законодавства, доктринальних розробок, практичної діяльності органів поліції, громадської думки виявити основні переваги і недоліки принципу презумпції правоти поліцейського; з'ясувати доцільність залучення у площину національного законодавства принципу презумпції правоти поліцейського.

Об'єкт дослідження: суспільні відносини у сфері державного управління внутрішніми справами.

Стан дослідження. Проблеми організації поліцейської діяльності, адміністративно-правового статусу поліцейського, удосконалення методів і форм

його професійної діяльності стали предметом уваги таких науковців як Битяк Ю. П., Проневич О. С., Онищук І. І., Кобзар О. Ф., Шаповал Р. В., ГлухOVERЯ В. А. та інших. Окремі аспекти презумпції правоти поліцейського досліджували у своїх роботах Онищук І. І., Шутак І. Д., Кравчук О. О., Ланцедова Ю. О. Попри наявні праці, необхідним вбачаються подальші комплексні дослідження цієї проблематики, оскільки на сьогодні вона лежить поза межами законодавчого регулювання, а поліцейська діяльність потребує запровадження і використання нових технологій.

Виклад основного матеріалу: Традиційно поняття презумпції розуміють як закріплене в законі припущення про існування певного факту, реальність якого вважається істинною і не потребує доказів [3]. У правовій доктрині презумпція визначається з урахуванням логічного і юридичного підходу. Логічний підхід передбачає застосування презумпцій у різноманітних сферах суспільних відносин. Так, Караніна Н. С. визначає презумпцію як складне, умовне вірогідне судження [5, с. 59]. Прихильники іншого підходу вбачають застосування презумпцій лише в межах права. Скаун О.Ф. зазначає, що презумпція — це закріплене в законі припущення про наявність чи відсутність певних фактів, які мають юридичне значення [4, с. 373]. Для повного і всебічного розкриття поняття презумпції необхідно застосувати комплексний підхід. Так, дотримуючись правил формальної логіки поняття презумпції розкривається через сукупність її невід'ємних ознак, а правовий підхід дозволяє вказати на місце і роль презумпцій у сфері правового регулювання.

Звертаючи увагу безпосередньо на поняття презумпції правоти поліцейського, то його визначення потрібно розуміти так: закріплений на законодавчому рівні обов'язок особи підкоритися законній вимозі працівника поліції та неухильно виконувати її і лише після цього оскаржувати діяння поліцейського у судовому порядку. Таким чином, зазначена норма допускає той факт, що поліцейський діє відповідно до закону.

Наразі принцип презумпції правомірності поліцейського не має законодавчого закріплення, незважаючи на це, аналіз відповідних норм надає вагомі підстави вважати, що стосовно деяких видів правопорушень зазначений принцип все ж таки застосовується. Так, наприклад, примітка до ст. 122 Кодексу України про адміністративні правопорушення містить положення, що дозволяє визнати суб'єктом адміністративного правопорушення особу, яка безпосередньо не здійснювала керування транспортним засобом, але такий транспортний засіб належить такій особі на праві власності (при вчиненні конкретних порушень правил дорожнього руху). Ще одним прикладом застосування зазначеної презумпції може слугувати ст. 2791 Кодексу України про адміністративні правопорушення. Відповідно до цієї статті особі може бути винесено постанову про вчинення адміністративного правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху зафіксоване в автоматичному режимі, та про порушення правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксоване в режимі фотозйомки (відеозапису) без її участі [6].

Підґрунтям для критики принципу презумпції правоти поліцейського є законодавчі колізії між зазначеним принципом та принципом презумпції невинуватості, який закріплений у Конституції України. У правовій доктрині стосовно поширеності принципу презумпції невинуватості на адміністративні правопорушення склалося два протилежні погляди науковців. Наприклад, І. Шутак зазначає, що введення принципу правомірності поліцейського буде суперечити принципу презумпції невинуватості, оскільки останній все ж таки поширює свою дію на адміністративні правовідносини, спираючись на висновки Конституційного Суду від 22.12.2010 № 23-рп/2010 [7, с. 11]. Протилежної позиції дотримуються Шульга Є. та Самбор М. – науковці зауважують на той факт, що ст. 62 Конституції України, ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основних свобод 1950 р. і ст. 14 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, принцип презумпції невинуватості закріплений виключно в межах кримінальних правовідносин. [8, с. 72; 9, с. 125].

Позиція останніх є більш обґрунтованою, оскільки виходячи з буквального тлумачення Кон-

ституції України та положень міжнародних договорів, можна констатувати той факт, що усі норми, які стосуються презумпції невинуватості зводяться у площину кримінального права. Розглядаючи це питання в аспекті рішення Конституційного Суду України, слушною є позиція Цуркаленко Ю.В., яка наголошує на тому, що «норма, яка утворюється судовою практикою, існує і застосовується лише тою мірою, якою судді вважають її прийнятною. У більшості випадків судді при розгляді адміністративних справ керуються формальними правилами, які встановлені державою» [10, с. 300].

Отже, потрібно зауважити на той факт, що рішення органу конституційної юрисдикції не можна визнати самостійними джерелами адміністративного права, вони мають факультативний характер, а первинним актом, що застосовуються судом чи уповноваженим органом є Конституція та Закони України.

Основною перепорою, що може стати при спробі залучення принципу презумпції правомірності поліцейського до національного законодавства визнається незадовільна підготовка працівників органів національної поліції та вимоги, що ставляться до осіб, які виявили бажання займатися поліцейською діяльністю. Відповідно до ч. 1 ст. 49 Закону України «Про Національну поліцію» на службу в поліцію можуть бути прийняті громадяни України віком від 18 років, які мають повну загальну середню освіту, незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, які володіють українською мовою [11]. Відповідно до п.1, 3 Наказу Міністерства Внутрішніх Справ України «Про затвердження Положення про організацію первинної професійної підготовки поліцейських, яких вперше прийнято на службу в поліцію» кадрові підрозділи органів (закладів, установ) поліції ведуть облік поліцейських, яким необхідно пройти професійну підготовку, та організовують їх направлення до закладів, що здійснюють професійну підготовку у строки, визначені рознарядкою. Поліцейський направляється на професійну підготовку не пізніше ніж через чотирнадцять календарних днів після його призначення на посаду [12].

Підавши зазначені норми аналізу, необхідно констатувати той факт, що наразі законодавець передбачає занадто широке коло осіб, які можуть претендувати на зайняття посади поліцейського, окрім цього, зазначене у вищезгаданому наказі професійне навчання триває лише півроку [13], що робить можливим засвоєння майбутнім поліцейським лише відповідних базових положень, залишаючи поза увагою розумне поєднання теоретичних, практичних та фізичних показників майбутнього працівника поліції.

Доцільною є пропозиція залучення до служби в Національній поліції лише осіб, які мають повну вищу юридичну освіту за спеціальністю право або правоохоронна діяльність, збільшення строку проходження спеціальної професійної підготовки у навчальних закладах до двох років, збільшення віку, з якого особа може потрапити на службу у поліцію до 23 років, закріплення суворої кримінальної, цивільної, дисциплінарної та адміністративної відповідальності для поліцейських, які порушують закон.

Говорячи про останню пропозицію потрібно визначити, що у цьому випадку посилюється роль судових органів. З огляду на це необхідно удосконалювати діяльність судів, з метою забезпечення всебічного, об'єктивного, справедливого та оперативного розгляду судами справ, стосовно поліцейського, до якого у особи існує недовіра та сумніви щодо його правомірності.

Таким чином, підвищивши рівень вимог до посади поліцейського та зробивши добір більш суворим, підвищується відповідно і рівень професіоналізму працівника поліції, що включає в себе відповідні знання, вміння та навички, а також морально-етичні якості, якими повинен бути наділений будь-який працівник правоохоронного органу. Посилюючи гарантії судового захисту, унеможливується поліцейське свавілля щодо особи, гарантується захист населення від неправомірних дій поліцейського.

Досліджуючи адміністративно-правовий статус поліцейського в країнах Прибалтики Р. В. Шаповал, Ю. П. Битяк та ін., зауважують на тому, що однією з найважливіших умов для відчутного покращення поліцейської служби, є здійснення її у відповідності з принципами законності, гуманізму, поваги до прав людини і громадянина. З огляду на це, науковці висловлюють такі пропозиції як: встановлення посиленого громадського контролю за поліцейськими, запровадження таких умов для працівника поліції, які не будуть штовхати їх на зловживання своїми повноваженнями, підвищення рівня соціального захисту працівника поліції [14, с. 305]. Через схожість менталітетів та окремих культурних цінностей усіх пострадянських країн, зазначені пропозиції цілком виправдано можна використати і закріпити в законодавстві України.

Не можна не погодитись із думкою Лацендової Ю. О., яка наголошує на такому негативному моменті як фемінізація в лавах поліцейських. На думку дослідника, такий крок з боку законодавця не є виправданим, оскільки професія поліцейського пов'язана насамперед із небезпекою для життя і здоров'я та необхідністю наявності ідеальних фізичних показників [15]. Крім цього, дослідник вбачає проблему в підвищенні рівня заробітних плат полі-

цейським з метою підвищити їх професіоналізм. Виходячи з такого підвищення, на посади будуть попадати не професіонали, а ті особи, кому подобаються великі гроші із великими владними повноваженнями [15]. Слушною є позиція дослідника про можливість існування презумпції правомірності поліцейського у не розриві із презумпцією професійності працівника поліції [15].

З'ясувавши зміст поняття презумпції правомірності, умови її існування, вкрай важливим є аналіз позитивних і негативних аспектів у разі запровадження у законодавчу базу України нової презумпції.

Насамперед, необхідно розуміти, що презумпція правоти поліцейського жодним чином не спрямована на обмеження чи звуження існуючих у людини і громадянина прав і свобод; зазначена юридична конструкція пов'язана виключно із більшою правовою обізнаністю і професіоналізмом поліцейського, який, діючи відповідно до закону, вирішує справи про притягнення особи до відповідальності за вчинене ним правопорушення. У свою чергу особа зобов'язана підкоритися вимогам поліцейського насамперед не через наявність законодавчих норм, а більшою мірою саме через упевненість у тому, що поліцейський – професіонал, який відповідно до закону і в межах чітко окресленої компетенції вчиняє усі дії в інтересах особи. Запровадження презумпції правоти поліцейського не тільки підійме авторитет поліції серед різних верств населення та підвищить рівень довіри до неї, але й зміцнить рівень національної безпеки.

Попри наявність великої кількості законослухняних кадрів серед правоохоронців, завжди знайдуться особи з деформованою правосвідомістю, які будуть жадати порушити встановлені законодавцем загальнообов'язкові приписи з метою особистої вигоди чи з корисливих мотивів. Тут необхідно сказати, що від явного свавілля таких недобропорядних правоохоронців людину і громадянина захищає норма, закріплена у ст. 60 Конституції України «Ніхто не зобов'язаний виконувати явно злочинні накази чи розпорядження» [16]. Таким чином, при явно незаконних діях працівника поліції, особа в межах крайньої необхідності чи необхідної оборони зможе захистити себе, своє майно, честь та гідність від незаконних дій працівника поліції.

Так, Д. Катрич серед явно незаконних вимог виділяє ті вимоги і діяння працівника поліції, які не встановлюються у Законі України «Про Національну поліцію», а також суперечать принципам, що передбачені частинами 6-12 зазначеного закону та ті, що виходять за межі компетенції, встановленій у частині 222 Кодексу України про адміністративні правопорушення. Явно незаконними є катування затриманого, проникнення до житла особи без відповідної ухвали суду, обшук особи, яка втратила здатність

орієнтуватися та самостійно пересуватися, огляд особи іншої статі [17; с. 120].

Будь-яке правове явище необхідно розглядати із двох боків. Так, зокрема серед проблем що можуть постати при запровадженні презумпції правоти насамперед такі: можливі випадки перевищення поліцейським своїх повноважень, узурпації і зосередження влади в руках правоохоронця, зрощення із органами судової влади, що будуть ставати на бік державних органів, з огляду на їх професіоналізм та високу правову обізнаність, негативне ставлення громадськості до цієї законодавчої новели.

Слід наголосити на тій обставині, що законодавче закріплення презумпції правоти поліцейського не буде створювати нових неіснуючих донині норм права. Варто погодитись із позицією Д. Картич, стосовно того, що презумпція правоти поліцейського ніщо інше, як підтвердження і закріплення вже існуючої у законодавстві норми [17, с. 119]. У даному випадку йдеться про норму, яка закріплена у ч. 2 ст. 62 Закону України «Про національну поліцію», в якій визначено, що законні вимоги поліцейського є обов'язковими для виконання всіма фізичними та юридичними особами [11]. Відповідно до цієї норми, залучення до національного законодавства презумпції правоти поліцейського по-перше підкріплює зазначене положення, надає йому більшої юридичної значущості, по-друге не може виступати таким, що порушує чи обмежує права людини і громадянина, по-третє є додатковою гарантією поліцейської діяльності.

Переходячи безпосередньо до позитивних моментів запровадження досліджуваної презумпції необхідно зазначити, що даний принцип зміцнить рівень довіри населення до влади і до держави, оскільки поліцейський, будучи суб'єктом владних повноважень, представляє державу у зносинах із іншими особами. Крім цього посилюються гарантії діяльності поліцейського, закріплюється його статус, що надає йому можливості діяти на випередження задля припинення правопорушення, унеможливорює зневажливе ставлення інших осіб до поліцейського, що є вкрай актуальним при зупинці транспортного засобу або на масових заворушеннях.

Висновки. Таким чином, підсумовуючи наведені у дослідженні положення, необхідно визнати, що введення презумпції правоти поліцейського у національне законодавство хоча і можливе, та попри відповідні обставини наразі є недоцільним. Слід визнати той факт, що презумпція правоти поліцейського в зарубіжних країнах ґрунтується перш за все на високому професіоналізмі правоохоронних органів, їх структур, визнання особи поліцейського, його статусу суспільством. На жаль, Україна ще не досягла такого рівня організації діяльності правоохоронних органів, за якого буде нівельований конфлікт між реальним та презюмованим професіоналізмом поліцейського.

Крім того, рівень правосвідомості українського народу лишається на занадто низькому рівні, тому будь-які положення про розширення поліцейських повноважень будуть тлумачитись помилково, що згодом призведе до того, що неправильне розуміння норм права, буде наслідком цькування особи поліцейського, спотворення його образу і асоціація його не з захисником, а з порушником людських прав. З огляду на це, закріплення принципу правоти поліцейського можливо лише після того, як особа дійсно буде мати достатній обсяг професіональних знань, умінь та навичок, які є необхідними для охорони прав суспільства і держави.

Наразі законодавцем закріплено занадто ліберальну процедуру добору кандидатів на посаду поліцейського та неякісну професійну підготовку працівника поліції, що пов'язана із такими проблемами, як багатоманітність закладів, які здійснюють підготовку кадрів, замалий термін такої підготовки, легкий доступ до посади поліцейського. Таким чином, першим кроком для підвищення репутації поліцейського є законодавчі зміни в частині звуження кількості навчальних закладів, що здійснюють підготовку правоохоронців, роблячи акцент виключно на вищих навчальних закладах та централізованих професійних навчальних установах, збільшення якості навчання майбутніх поліцейських шляхом підвищення терміну професійної підготовки, посилення вимог, що ставляться до особи, яка виявила бажання стати поліцейським.

ЛІТЕРАТУРА

1. Моніторинг громадської думки населення України: кінець 2015 року. URL: <http://www.uisr.org.ua/img/upload/files/2016%2001%2014%20PR%201.pdf>.
2. Довіра громадян України до суспільних інститутів. URL: http://razumkov.org.ua/uploads/socio/2018_06_press_release_ua.pdf.
3. Друченко М. М. Словник української мови / ред. Л. К. Артем'єва. Київ : Наук. думка. Т. 7. Поїхали - Приробляти. 1976. 723 с.
4. Скаун О. Ф. Теорія держави і права (енциклопедичний курс): підручник. Харків: Еспада, 2006. 766 с.

5. Каранина Н. С. Правовые презумпции в теории права и российском законодательстве : дис. ... канд. юрид. наук. Москва, 2006. 164 с.
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
7. Шутак І. Д. Колізія між презумпцією невинуватості громадянина та презумпцією правоти поліцейського. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2016. № 5. С. 9-15 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2016_5_4.
8. Самбор М. Презумпція невинуватості у адміністративно-деліктному праві. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки*. 2014. Вип. 1. С. 70-76. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_Yur_2014_1_18.
9. Шульга Є. Сучасний погляд на принципи регулювання адміністративно-деліктних відносин в Україні 2017 р. с. 123–126. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2017/10/26.pdf>.
10. Визнання судових рішень джерелом адміністративного права як необхідність забезпечення принципу верховенства права. *Форум права*. 2015. № 4. С. 297–301. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2015_4_53.
11. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
12. Наказ Міністерства Внутрішніх Справ України «Про затвердження Положення про організацію первинної професійної підготовки поліцейських, яких вперше прийнято на службу в поліції». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0576-16>.
13. Сайт «Академія патрульної поліції». URL: <http://my.patrol.police.gov.ua/index.php/academy/>.
14. Shapoval, Roman et al. 2018. Problematic Issues of the Administrative and Legal Status of the Police in the Baltic States (Lithuania, Latvia, Estonia), *Journal of Advanced Research in Law and Economics*, Volume IX, Spring, 1(31): 295–306. DOI:10.14505/ja. URL: <http://journals.aserspublishing.eu/jarle/index>.
15. Лацендова Ю.О. Співвідношення інституту медіації та презумпції правоти поліцейського – 2016 р. URL: http://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/25389/1/Ланцедова_Тези%204.pdf.
16. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
17. Картич Д. Принцип пропорційності правоти поліцейського та відповідальності за прийняті рішення. *Підприємництво, госп-во і право : наук.-практ. госп.-прав. журн.* 2018. № 7. С. 118–121.

REFERENCES

1. Monitorynh hromadskoi dumky naselennia Ukrainy: kinets 2015 roku. URL: <http://www.uisr.org.ua/img/upload/files/2016%2001%2014%20PR%201.pdf>. [in Ukrainian]
2. Dovira hromadian Ukrainy do suspilnykh instytutiv. URL: http://razumkov.org.ua/uploads/socio/2018_06_press_release_ua.pdf. [in Ukrainian]
3. Druchenko M. M. (1976). *Slovyk ukrainskoi movy* (L. K. Artemiev Eds.) Kyiv: Nauk. dumka. Poikhaly - Pryroblaty. [in Ukrainian]
4. Skakun O. F. (2006). *Teoriia derzhavy i prava (entsyklopedychnyi kurs)*. Kharkiv: Espada [in Ukrainian]
5. Karanyina, N. S. (2006). *Pravovye prezumptsyy v teoryi prava y rossiyskom zakonodatelstve. Candidate's thesis*. Moscow [in Ukrainian]
6. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> [in Ukrainian]
7. Shutak I. D. Koliziia mizh prezumptsiiu nevinovatosti hromadianyna ta prezumptsiiu pravoty politseiskoho. *Naukovi zapysky Instytutu zakonodavstva Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2016. # 5. S. 9-15. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizvru_2016_5_4. [in Ukrainian]
8. Sambor M. (2014) *Prezumptsii nevinovatosti u administratyvno-deliktному pravi. Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Yurydychni nauky – Bulletin of Taras Shevchenko national University of Kyiv. Legal science*, 1, 70–76. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_Yur_2014_1_18. [in Ukrainian]
9. Shulha Ye. (2017) *Suchasnyi pohliad na pryntsyry rehuliuвання administratyvno-deliktnykh vidnosyn v Ukrainy*. pp. 123–126. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2017/10/26.pdf>. [in Ukrainian]
10. Vyznannia sudovykh rishen dzherelom administratyvnoho prava yak neobkhdnist zabezpechennia pryntsyry verkhovenstva prava. (2015). *Forum prava – Forum of Law*, 4. pp. 297–301. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2015_4_53 [in Ukrainian]
11. Pro Natsionalnu polityiiu: Zakon Ukrainy vid 02.07.2015 No 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> [in Ukrainian]

12. Nakaz Ministerstva Vnutrishnikh Sprav Ukrainy «Pro zatverdzhennia Polozhennia pro orhanizatsiiu pervynnoi profesiinoi pidhotovky politseiskikh, yakykh vpershe pryiniato na sluzhbu v politsii». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0576-16>. [in Ukrainian]
13. Sait «Akademiia patrolnoi politsii». URL: <http://my.patrol.police.gov.ua/index.php/academy/>. [in Ukrainian]
14. Shapoval, Roman et al. (2018). Problematic Issues of the Administrative and Legal Status of the Police in the Baltic States (Lithuania, Latvia, Estonia), Journal of Advanced Research in Law and Economics, Volume IX, Spring, 1(31): 295–306. DOI:10.14505/ja. URL: <http://journals.aserspublishing.eu/jarle/index>. [in English]
15. Latsendova Yu.O. (2016). Spivvidnoshennia instytutu mediatsii ta prezumptsii pravoty politseiskoho. URL: http://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/25389/1/Lantsedova_Tezy%204.pdf [in Ukrainian]
16. Konstytutsiia Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr>. [in Ukrainian]
17. Katrych D. (2018). Pryntsyp proporsiiinosti pravoty politseiskoho ta vidpovidalnosti za pryiniati rishennia. *Pidpriemnytstvo, hosp-vo i pravo – Entrepreneurship, households and law*, 7, 118–121 [in Ukrainian]

СОЛНЦЕВА К. В.,

кандидат юридических наук, доцент, доцент кафедры административного права и административной деятельности Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого

ПУТЕВСКАЯ К. Ю.,

студентка Института прокуратуры и уголовной юстиции 1 курса, 9 группы
Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого

НЕКОТОРЫЕ ВОПРОСЫ ВВЕДЕНИЯ ПРЕЗУМПЦИИ ПРАВОТЫ ПОЛИЦЕЙСКОГО В УКРАИНСКОЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО

В статье освещаются отдельные аспекты понятия «презумпция правоты», выясняется целесообразность, необходимость и условия закрепления на законодательном уровне принципа презумпции правоты полицейского, исследуются преимущества и недостатки такого принципа.

Ключевые слова: презумпция, полицейский, принцип.

SOLNTSEVA K. V.,

Juris Doctor, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Administrative Law and Administrative Activities of Yaroslav Mudryi National Law University

PUTEVSKAYA K. Y.,

1-year student, group 9, The Criminal Justice and Prosecutors' Training Institute of Yaroslav Mudryi National Law University

SOME ISSUES OF THE INTRODUCTION OF THE PRESUMPTION OF CORRECTNESS OF THE POLICE OFFICER IN UKRAINIAN LEGISLATION

Problem setting. The article deals with certain aspects of the concept of «presumption of correctness», it turns out the expediency, necessity and conditions of consolidation at the legislative level of the principle of presumption of the correctness of the policeman, explored the advantages and disadvantages of such a principle.

Target of research. The purpose of the study is proceeding from the analysis of the current legislation, doctrinal developments, practical activities of the police, public opinion, to identify the main advantages and disadvantages of the principle of the presumption of correctness of the police officer; to find out the expediency of involving in the plane of national legislation the principle of the presumption of correctness of the police officer.

Analysis of recent researches and publications. The following scientists analyze issues of organization of police activities, administrative and legal status of a policeman, improvement of methods and forms of his professional activity in their researches: Bytyak Y. P., Pronevych O. S., Kobzar O. F., Shapoval R. V., Glukhoverya V. A., and others. Some

aspects of the presumption of the correctness of the policeman were researched in the works of Onishchuk I. I., Shutak I. D., Kravchuk O. O., Lantsedova Y. O.

Article's main body. At present, the principle of the presumption of correctness of a police officer has no legislative authority, despite this, the analysis of the relevant rules gives good reasons to believe that the principle is still applied to certain types of offenses. For example, the note to Art. 122 of the Code of Ukraine on Administrative Offenses contains a provision allowing to recognize the subject of an administrative violation of a person who did not directly control the vehicle, but such a vehicle belongs to such person on the right of ownership (in case of specific violations of the rules of the traffic). Another example of the application of the following presumption can serve as Article 271 of the Code of Ukraine on Administrative Offenses. According to this article, a person may be ordered to commit an administrative offense in the field of road safety secured in an automatic mode, as well as violation of the rules of stop, parking, parking of vehicles, recorded in the mode of photography (video) without its participation.

It must be understood that the presumption of the correctness of a policeman is in no way intended to restrict or reduce the rights and freedoms existing in a person and a citizen; the said legal structure is related exclusively to the greater legal awareness and professionalism of the police officer, who, acting in accordance with the law, decides on bringing a person to account for the offense committed by him. In turn, a person is obliged to comply with the requirements of the police primarily not because of the existence of legislative norms, but to a greater extent precisely because of the certainty that the police officer is a professional who, in accordance with the law and within the limits of clearly defined competence, performs all actions in the interests of the individual. The introduction of a presumption of the correctness of a policeman will not only raise the authority of the police among different sections of the population and increase the level of trust in it, but will also strengthen the level of national security.

Conclusions and prospects for the development. Thus, it must be recognized that the introduction of the presumption of the correctness of the police officer into national law, although possible, is currently inappropriate, despite the relevant circumstances. It must be acknowledged that the presumption of the correctness of a police officer in foreign countries is based primarily on the high professionalism of law enforcement bodies, their structures, the recognition of a police officer, his status as a society. Unfortunately, Ukraine has not yet reached the level of organization of the activity of law-enforcement bodies, which will prevent the conflict between real and presumption professionalism of a policeman.

Keywords: presumption, policeman, principle.